

WNIOSEK O PRYZNANIE
PANU FRÉDÉRIKOWI DE TOUCHET
UNIWERSYTECKIEGO MEDALU *PLUS RATIO QUAM VIS*

Każdy wniosek o przyznanie komuś wybitnemu godności, orderu czy medalu wiąże się z koniecznością przywołania jego dokonań. W przypadku pana konsula Frédérika de Touchet pragnę zacząć od ogólnego stwierdzenia, iż wpisuje się on przede wszystkim w szeroki kontekst tego, co język francuski ujmuje z właściwą sobie lapidarnością jako *présence française en Pologne*. Czyli francuska obecność w Polsce.

Bez przywoływania szerokich historycznych kontekstów, o których nie zapominamy – mówił o nich przecież kilkamiesiący temu w murach naszego Uniwersytetu prezydent Emmanuel Macron – , francuska obecność, o którą chodzi tutaj w pierwszym rzędzie, to (w przypadku pana konsula Frédérika de Touchet) Jego obecność w Krakowie. Chciałoby się rzec wśród nas.

Jak wiadomo, pan Frédéric de Touchet wpisuje się w długą listę przedstawicieli Francji pełniących swoje funkcje w Krakowie. W ciągu ostatnich dziesięcioleci była to bogata galeria konsulów Republiki Francuskiej i dyrektorów tutejszego Instytutu Francuskiego. Warto może pamiętać, że tuż po II Wojnie Światowej, w 1946 roku, otwarto w naszym mieście zarówno Konsulat Republiki Francuskiej, jak i Instytut Francuski. Obie placówki miały swoją siedzibę przy ulicy św. Jana w dawnym pałacu Lubomirskich. O ile Konsulat trwał i trwa szczęśliwie do dziś – od 1965 roku już jako Konsulat Generalny – , o tyle Instytut Francuski został w roku 1949 w zmieniającej się radykalnie sytuacji politycznej zamknięty przez ówczesne polskie władze.

Ponowne otwarcie nastąpiło dopiero w 1966 roku, czyli dziesięć lat po tak zwanej odwilży. Nazywał się wtedy *Salle de lecture de Cracovie*/ « Czytelnia francuska w Krakowie ». Tak jak wcześniej, obie placówki

« kohabitowały », czyli do momentu przenosin w 2001 roku na ulicę Stolarską miały wspólną siedzibę przy ul. św. Jana. Należy jeszcze dodać, że pierwotną nazwę *Institut français de Cracovie* przywrócono dopiero w listopadzie 1979 roku. Warto z pewnością odnotować także i to, że w ówczesnej sytuacji politycznej przez długie lata aż do odzyskania przez Polskę niepodległości obecność francuska w Krakowie znaczyła dla wielu krakowian, również dla ówczesnych krakowskich studentów wiele. Instytut Francuski stanowił rodzaj oazy. Co mówiący te słowa bardzo dobrze pamięta.

W przywołaną skrótowo historię i w galerię swoich poprzedników pan Frédéric de Touchet wpisuje się znakomicie i, jeśli można tak powiedzieć, twórczo. Wpisuje się podwójnie, *à double casquette*, jako Konsul Generalny Republiki Francuskiej i równocześnie dyrektor Instytutu Francuskiego.

Pan Frédéric de Touchet, francuski dyplomata, radca spraw zagranicznych, został mianowany Konsulem Generalnym Francji w Krakowie rozporządzeniem Prezydenta Republiki Francuskiej z dnia 23 maja 2016 roku i objął tę funkcję 1 września tego samego roku. Kraków stał się kolejnym etapem jego kariery dyplomatyczna. Wcześniejsze etapy to w latach 1990-1995 funkcja attaché prasowego w Ambasadzie Francji w Moskwie, w latach 1995-2000 Drugi, a następnie Pierwszy Sekretarz Ambasady Francji w Lizbonie, 2000-2003 specjalista w Dyrekcji Europy Kontynentalnej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Francji, natomiast w latach 2003-2006 Drugi Sekretarz Stałego Przedstawicielstwa Francji przy OBWE w Wiedniu, następnie w latach 2006-2009 Frédéric de Touchet był Drugim Sekretarzem Ambasady Francji w Warszawie. W latach 2009-2012 pracował w paryskiej siedzibie Ministerstwa Spraw Zagranicznych jako zastępcą dyrektora do spraw praw człowieka i frankofonii w Dyrekcji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Międzynarodowych, Praw Człowieka i Frankofonii. Tuż przed przyjazdem

z podwójną dyplomatyczno-kulturalną misją do Polski, w latach 2012-2016, był Pierwszym Radcą Ambasady Francji w Kijowie.

Od samego początku swojej podwójnej, dyplomatyczno-kulturalnej misji w Polsce pan Konsul Frédéric de Touchet w krótkim czasie, właściwie od razu, zwrócił uwagę niemal wszystkich łatwością, z jaką wszedł w swoje obowiązki i – co dała istotne – w krakowskie środowisko. Od pierwszych tygodni z wielkim zaangażowaniem podjął pełnienie swojej misji w całym przynależnym mu konsularnie regionie. Działał na wielu niwach.

Niwa, o której pragnę kilka słów powiedzieć to szkolnictwo wyższe. Polskie i krakowskie romanistyki. Zasługi pana Konsula są tutaj ważne i godne podkreślenia. W przywołanym kontekście musi się pojawić Instytut Filologii Romańskiej naszego Uniwersytetu. Wraz z początkiem kadencji pana Frédérica de Touchet rozpoczął się okres naprawdę ścisłej współpracy zarówno z Konsulatem Republiki Francuskiej, jak i z Instytutem Francuskim. Pośrednio – również, przy znaczącym wsparciu pana Konsula – ścisłej współpracy z Ambasadą Francji i, co należy podkreślić, z ataszatem do spraw współpracy naukowej i uniwersyteckiej Ambasady Francji.

W perspektywie doświadczeń ostatnich czterech dziesięcioleci owa współpraca może uchodzić za wzorcową. Bo w istocie rzeczy od samego początku kadencji pana Konsula liczyły się nie deklaracje, lecz rzeczywiste wsparcie i konkretna współpraca. Przez dotychczasowe cztery lata kadencji Konsula de Touchet nawiązała się nie tylko nieć prawdziwego porozumienia, lecz wręcz przyjacielskie związki.

Symboliczny wymiar ma robocza wizyta Pana Ambasadora Frédérica Billeta w Instytucie Filologii Romańskiej i jego spotkanie ze studentami i pracownikami obu krakowskich romanistyk na początku jego dyplomatycznej misji w Polsce. Symboliczny wymiar wyższej rangi ma wspomniana wyżej wizyta Prezydenta Republiki Francuskiej w murach naszej *Almae Matris*.

Naprawdę trudno wymienić wszystkie dokonania pana Frédérিকা de Touchet jako Konsula Generalnego i dyrektora krakowskiej części Instytutu Francuskiego w Polsce w czasie jego tutaj działalności. Historycznie rzecz ujmując godna podkreślenia jest w pierwszym rzędzie Jego troska o podtrzymanie mającej już przeszło dwadzieścia lat tradycji organizowania co roku jesienią kolejnych edycji Nagrody „Lista Goncourtów: polski wybór”.

« Liste Goncourt – le choix polonais » to powstała w 1998 roku przy współudziale Romanistyki naszego Uniwersytetu inicjatywa Instytutu Francuskiego w Krakowie, nad którą Akademia Goncourtów – rzecz wówczas bez precedensu – objęła honorowy patronat. Dodam, że « Lista Goncourtów – wybór polski » co roku jesienią łączy studentów wszystkich polskich romanistyk nad lekturą wybranych przez Akademię Goncourtów najlepszych francuskich powieści wydawanych w kolejnych latach. Od samego początku nad kolejnymi edycjami « Polskiego wyboru » honorowy patronat obejmowały polskiego świata literackiego.

Co roku, od przeszło dwudziestu lat w murach Konsulatu i Instytutu Francuskiego w Krakowie obradują młodzi romaniści dla dokonania ich własnego, długo czasami dyskutowanego polskiego wyboru. Dla romanistów, frankofonów i frankofilów ranga tej inicjatywy i kontynuowanej tak pięknie przez pana Konsula tradycji sprowadza się w swej istocie do tego, że historycznie rzecz ujmując „Lista Goncourtów: polski wybór” jest pierwszą przyznawaną za zgodą Akademii poza granicami Francji nagrodą.

Wśród dokonań pana Frédérিকা de Touchet nie sposób pominąć inspiracji i wsparcia, jakiego od samego początku udzielał staraniom Uniwersytetu Jagiellońskiego o przystąpienie do Agence Universitaire de la Francophonie. Jako globalna sieć frankofońskiego szkolnictwa wyższego i instytucji badawczych owo Stowarzyszenie Uniwersytetów Frankofońskich zrzesza bez mała tysiąc członków z przeszło stu krajów. Jego działania skierowane są do ośrodków i uczelni członkowskich

oferujących kształcenie częściowo lub całkowicie francuskojęzyczne i pragnących wzmocnić kompetencje językowe i metodologiczne francuskojęzycznych studentów i nauczycieli.

Od maja ubiegłego roku Uniwersytet Jagielloński jest pełnoprawnym członkiem tytularnym Stowarzyszenia. Obok Filologii Romańskiej możliwościami, jakie stwarza Stowarzyszenie, zainteresowana jest żywotnie uniwersytecka Szkoła Prawa Francuskiego, które we współpracy z Uniwersytetem w Orleanie prowadzi program Master z francuskiego i międzynarodowego prawa gospodarczego. Przez dwadzieścia lat działania Szkoły i blisko dziesięć lat działania programu Master z edukacji francuskiej mogło skorzystać kilkuset polskich studentów. Należy przy tym dodać, że absolwenci Szkoły otrzymują dyplom jej ukończenia wydawany wspólnie przez Uniwersytet w Orleanie i Wydział Prawa i Administracji UJ oraz mają zapewniony wstęp na studia Master en Droit Privé.

Za znaczące przykłady wsparcia i rzeczywistej współpracy z Konsulatem i Instytutem Francuskim należy uznać międzynarodowe konferencje naukowe, z których pierwsza poświęcona literackiej i artystycznej twórczości Guillaume'a Apollinaire'a odbyła się na przełomie listopada i grudnia 2018 roku przy osobistym zaangażowaniu i wsparciu Pana Konsula. Efektem tej Konferencji jest opublikowana właśnie przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego monografia naukowa zatytułowana *Apollinaire – «l'esprit nouveau» – «les avant-gardes»*. Konsulat i Instytut Francuski są również współorganizatorami drugiej Konferencji Naukowej poświęconej dziełu Henriego Michaux.

Kolejną wartą wspomnienia w tym miejscu jest Konferencja Naukowa *Od absurdu do buntu. Dynamika myśli Alberta Camus* zorganizowana przez Zakład Filozofii Kultury Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Dewiza *Plus ratio quam vis*, jaką Uniwersytet Jagielloński przyjął za ideę oddającą najlepiej jego ducha i z tego powodu wpisał ją do swojego

Statutu, widnieje także na pamiątkowym medalu, jaki Rektor Uniwersytetu może przyznać osobom zasłużonym dla najstarszej polskiej Uczelni.

Frédéric de Touchet, Konsul generalny Republiki Francuskiej, dyrektor Instytutu Francuskiego, wpisuje się w ideę *Plus ratio quam vis* jako osoba, która przez lata swojej misji w Polsce i szczególnie w Krakowie przyczyniła się w tych trudnych dla dwustronnej polsko-francuskiej współpracy czasach do budowanie przyjaznych stosunków polsko-francuskich. Szczególnie na niwie naukowej, kulturalnej i językowej. Warto być może dodać, iż w przypadku Frédérica de Touchet podnieść trzeba nie tylko znaczenie rozumu, lecz – w odniesieniu do jego krakowskiej obecności również Jego zaangażowanie, rzeczywistą pasję i emocje.

Przez cztery lata swojej obecności w Polsce i w Krakowie Pan Konsul Frédéric de Touchet wniósł znaczący wkład nie tylko w budowanie przyjaznych stosunków polsko-francuskich, lecz również w znacznie szerszy, ponadnarodowy projekt polityczny, kulturalny, naukowy i edukacyjny. Jedną z jego nazw jest UNA EUROPA.